

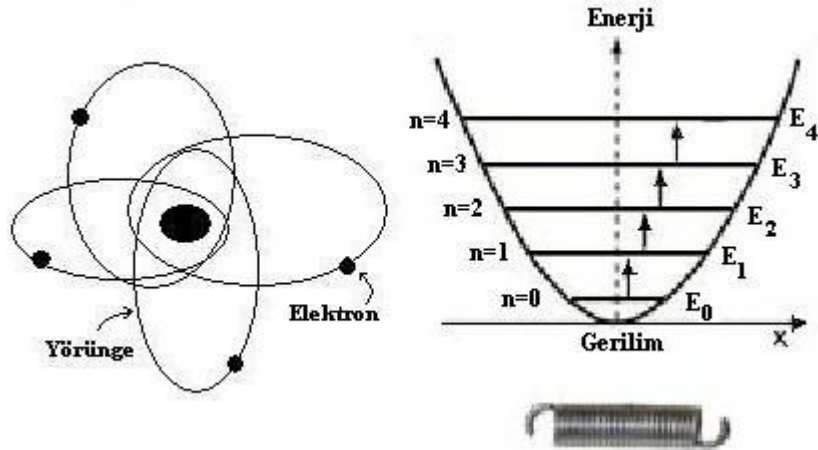
Konu: Ruhsal İnsan
Yazı: 40

Kuantum Sıçraması

Doç. Dr. Haluk Berkmen

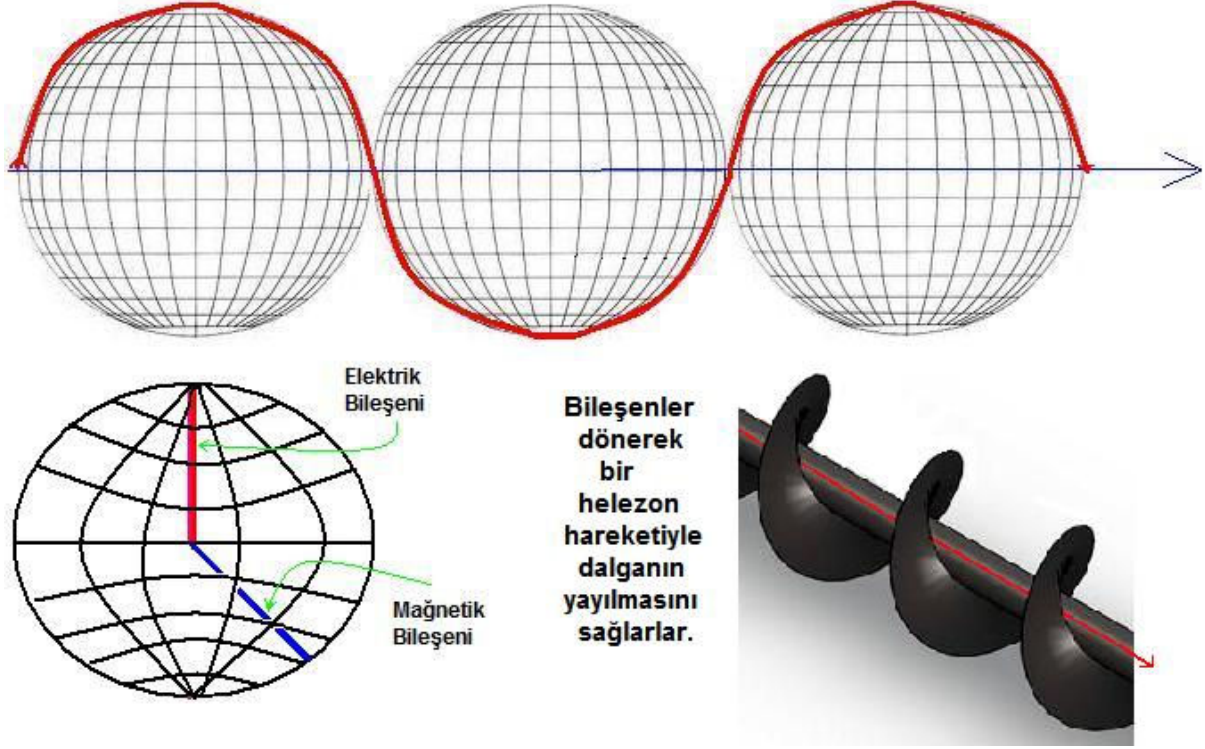
Max Planck (1858-1947) ısıtılınca ışık saçan bir kara cismin, örneğin bir demir çubuğun, yaydığı ışığın frekanslarını açıklamak için ilginç bir matematik modelden hareket etti. Metalin titreşen küçük yaylardan oluştuğunu kabul etti ve bu kabulden hareket ederek enerjinin, yani ışığın, kesikli birimler halinde yayıldığı sonucuna erişti. Bu modelin ileri sürdüğü görüşe göre ışık küçük enerji paketçiklerinden oluşmakta ve bu enerji paketleri sonlu bir miktar enerji taşıdığından adına 'miktar' anlamına gelen Kvant veya **Kuanta** denmektedir.

Bu modele göre '**atom**' sonlu ve kesikli titreşim frekanslarına sahip bir yay gibi davranmaktadır. **Niels Bohr** (1885-1962) sonlu titreşimler modelinden hareketle elektronların belirli ve sonlu frekanslarla çekirdek etrafında döndüklerini ileri sürdü. Bu sonlu enerji seviyelerinden dolayı eksi yüklü elektron artı yüklü protonun içine düşmüyordu. Altta resimde solda atom modelini ve sağda sonlu enerji seviyelerine sahip titreşen yayı görüyoruz.

Eğer bir serbest elektron gelip yörüngede dönmekte olan bir elektrona çarparsa, yörüngedeki elektron bir üst enerjiye sıçrar. Bu sıçrama anlık bir olaydır ve bir **Kuantum Sıçramasıdır**. Fakat atom dengesini devam ettirmek istediğinden elektron tekrar eski yörüngesine geri sıçrar ve aldığı enerjiyi bir '**Foton**' olarak dışarı salar. Foton belirli ve sonlu bir Enerji dalgası olarak düşünülebilir. Fizikte fotonların oluşturduğu enerji dalgalarına

Elektromağnetik enerji denmektedir. Çünkü bu dalganın bir **elektrik** ve bir de **mağnetik** bileşeni vardır. Bu iki bileşen birbirlerine diktirler ve dönerek helezoni bir hareket yaparlar. Aslında ışık dalgasının, veya en genel elektromağnetik dalganın, ilerleyişi bu helezoni hareket gibidir. Bu dalganın evrenin enerji alanı içindeki ilerleyişini bir vidanın tahta içinde ilerleyişine benzetebiliriz. Alttaki resimde kırmızı renkle gösterilmiş olan elektrik bileşenin dalgalı görüntüsünü ve sağ altta fotonun helezoni ilerleyişini görüyoruz.

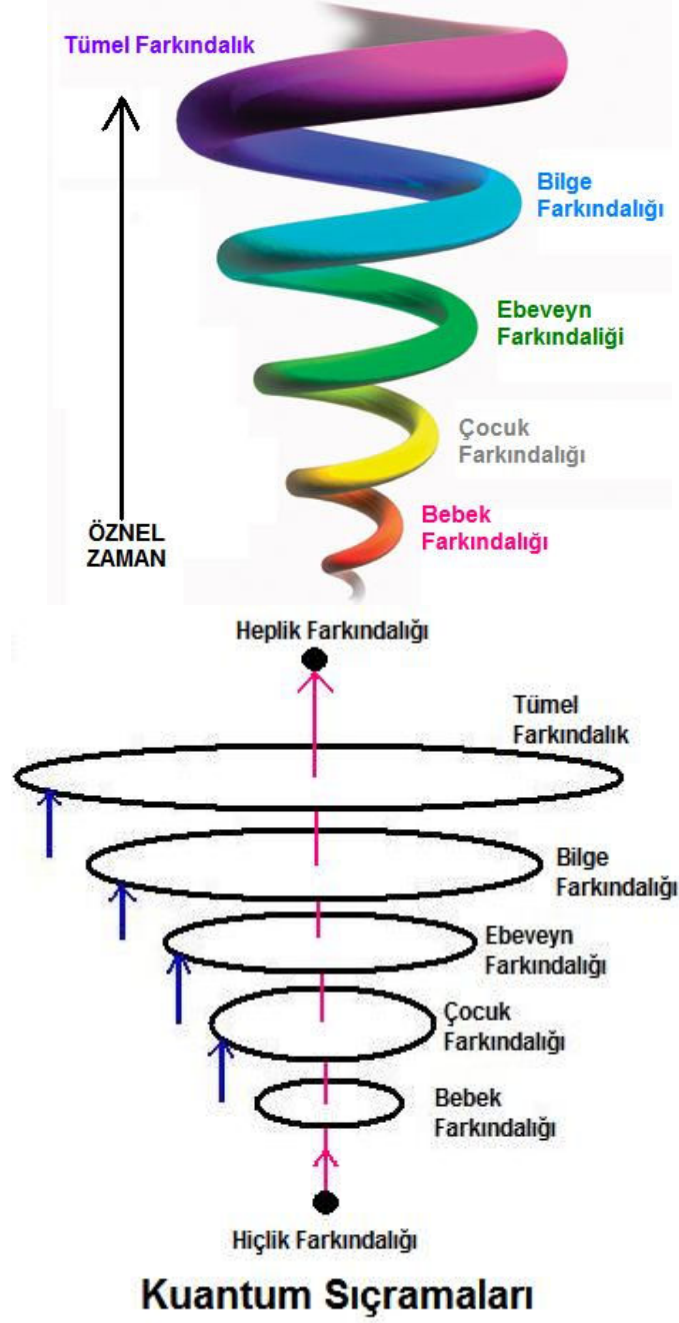

İnsanın da ruhsal gelişimi helezoni bir hareket içerir. Bu hareket her ne kadar zaman içinde sürekli gibi görünse de aslında **Kuantum Sıçramaları** ile gerçekleşir. Alttaki ilk resimde, insanın öznel zamanı ile **Farkındalık Boyutları** görülüyor. Bir boyuttan diğerine geçişte sürekli sanılan ilişkinin aslında süreksiz sıçramalarla oluştuğunu ve onun altındaki çizimde her bir farkındalık boyutunun farklı bir bilinç düzeyi oluşturduğunu görüyoruz. Farkındalık gelişimi helezoni bir ilerleyiş gibi düşünülse de, yukarıdaki şekilde görülen atomun süreksiz enerji seviyelerine benzer ve ani sıçramalarla gerçekleşir.

İnsanın doğum anındaki farkındalığına **Hiçlik Farkındalığı** ve ölüm anındaki farkındalığına da **Heplik Farkındalığı** diyebiliriz. Her ikisinde de noktanın sonsuzluğu vardır. Bu iki farkındalık boyutunu Bilim bölümünde **34** sayılı **Hiçlikten Hepliğe** başlığı altında değindim. Alttaki resimde zamanı *Öznel zaman* olarak tanımlamış olmamın nedeni farkındalığın nesnel zamanla ilgili olmayışındandır. Birçok insan belli bir farkındalık düzeyine kadar yükselir ve orda kalır, yaşı ilerledikçe ileri bir boyuta geçemez. Eğer ilerleme sağlayamazsa aynı düzeyde döner durur. Çünkü bu boyutlarda ilerlemek için emek ve gayret ile bükülmez bir irade ve cesaret ister. Bu tür bir iradeye **İstenc** diyebiliriz. Dolayısıyla, öznel zaman nesnel zamandan çok farklı olabilir (Bkz. Bilim bölümünde **45** sayılı **Zaman ve Uzam Hakkında** başlıklı yazı).

Sufi bilge kişiler "ölmeden önce ölmek gerekir" derken, "**Heplik Farkındalığına** **ölmeden önce ulaşabilmek önemlidir**" demek istemişlerdir. *Heplik Farkındalığı* ile *Tümel Farkındalık* arasındaki fark, Tümel Farkındalığın gelişime açık oluşu ve insanın tüm bilgiyi tek

bir noktada hâlâ toplayamamış olması, Heplik Farkındalık boyutundaki insanın ise bilginin özüne varmış ve noktasal birlikte (vahdette) tüm bilgiyi toplayabilmiş olmasıdır.

Birçok bilge kişi ve bilim adamı *Tümel Farkındalık* boyutuna yaklaşmış olsalar da, pek azı *Heplik Farkındalığına* ulaşabilmişlerdir. Çünkü Heplik Farkındalığı akıl ve mantıkla erişilecek bir düzey değildir. Egonun tüm beklentilerini, varsayımlarını ve takıntılarını terk etmeden Heplik Farkındalığına ulaşamaz. Doğum anındaki bebeğin Hiçlik Farkındalığı ile ölüm anındaki insanın Heplik farkındalığı bu yüzden birbirlerine çok benzerler. Çünkü yeni doğmuş bebekte ne bir beklenti ne de bir takıntı vardır. Aynı şekilde, ölen insan da her türlü takıntıyı ve beklentiye terk ederek bu dünyadan diğer âleme göç eder.

Doğum bir Kuantum Sıçraması olduğu gibi ölüm de bir Kuantum Sıçramasıdır.